

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.-
za pol leta " " 13.-
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20
za Nemčijo oceloletno " 29.-
za ostalo inozemstvo " 35.-

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.-
za pol leta " " 12.-
za četrt leta " " 6.-
za en mesec " " 2.-

V upravljanju mesečno K 1-90

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popast.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petstvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvzemaši nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Tujski promet na Kranjskem.

Ni je dežele v Evropi, ki bi bila vsled lepote narave in različnosti narodov za tuja tako zanimiva in interesantna, kakor ravno naša država.

C. kr. železniško ministrstvo je kot prvo spoznalo nacionalno ekonomično vrednost tujskega prometa in neprecenljiva zasluga sedanjega sekcijkega šefa dr. Rölla je, da se je dosedaj še malo organizirani tujski promet združil v enotno organizacijo.

Leta 1905 se je vršila vladna enкета in z priznanja vredno pomočjo občine ljubljanske in društva za tujski promet na Bledu se je ustvarila deželna zveza za tujski promet na Kranjskem. Kmalu nato je prevzelo c. kr. ministrstvo za javna dela vodstvo avstrijskih organizacij za tujski promet.

Brez vsakega pridržka se mora priznati, da je c. kr. ministrstvo za javna dela s svojim izvrstnim oddelkom za tujski promet na ženijalen način ustvarilo originalno organizacijo.

Združitev centralno državnega sistema s prosto organizacijo posameznih dežela brez vsake birokratične utesnitve je povzročilo kljub vsem zaprekam živahno in kolegijalno skupno delovanje vseh avstrijskih dežela.

To veliko organizacijo je ustvaril dvorni svetnik c. kr. ministrstva za javna dela gospod dr. Schindler in jo še sedaj z izrednim taktom in z veliko požrtvovalnostjo vodi.

Od leta 1905 priključena je tej velevažni organizaciji tudi deželna zveza za tujski promet na Kranjskem.

Pospeševanje tujskega prometa zahteva ne samo naporena dela, ampak tudi zelo veliko denarja.

Ker je deželna zveza na Kranjskem hotela ustreči vsem željam, ki se upravičeno lahko stavijo na moderno organizacijo, ker pa ona ni obremenjena z dodatni meri subvencioniranja, prišla je v financijelne zadrege in njeni dolgovi so znašali začetkom leta 1910 okoli 20.000 kron.

C. kr. ministrstvu za javna dela, c. kr. deželni vladi in deželnemu odboru kranjskemu, kakor tudi požrtvovalnosti posameznikov gre zasluga, da so se njene finance leta 1910 popolnoma sanirale in da se sedaj z novimi močmi in s financijelnim ravnotežjem na zdravni in solidni podlagi krepko razvija.

Za razvitek deželne zveze je največjega pomena tudi občni zbor tega društva, ki se je vršil dne 31. maja t. l. v deželnem dvorcu.

Občnemu zboru so prisostvovali: gospod deželni glavar dvorni svetnik pl. Šuklje, referent za tujski promet pri c. kr. deželni vladi okrajni glavar dr. Praxmarer, zastopnik mestne občine ljubljanske gospod dr. Papež, vladni komisar gospod dr. Trnovec, poslanec in za tujski promet velezaslužni gospod župnik Piber v Gorjah, zastopnik zdravniške komisije na Bledu gospod dr. Benedik, župan v Bohinjski Bistrici gospod Arh, predsednik prometnega društva v Bohinjski Bistrici, hotelir gospod Markeš, predsednik zveze gostilničarjev zadrug na Kranjskem gospod Kenda, zastopnik hotelske akcijske družbe Union gospod Stricelj, zastopnik hospicia Sv. Duh v Bohinju gospod kanonik Šušnik, ter mnogo hoteljejev iz Gorenjskega in drugi interesi tujskega prometa.

Sedanji voditelj deželne zveze gospod podpredsednik dr. Krisper pozdravi zborovanje in se zahvaljuje za mnogoštevilni obisk. Povdarja težko stališče, s katerim se ima boriti deželna zveza in apelira na resnost situacije, ki jo zahteva tako važna panoga nacionalne ekonomije. Povdarja, da so od tujskega prometa odvisne eksistence, ki se borijo za svoj obstoj in ki itak že težko sopejo.

Podpredsednik govori nadalje o pritožbi, katero je prigljal edino-le predsednik gostilničarskih zadrug na Kranjskem. Govornik omenja, da je opozicija vedno zdrava, ako je odkrita in poštena, kakor na Bledu, priznati se mora, da so želje blejskih interesentov deloma res upravičene in se bode skušalo doseči tem zahtevam po možnosti ustreči.

Govornik nadalje povdarja, da je pospeševanje deželne zveze s strani vlade, kakor tudi s strani deželnega odbora velikanske važnosti in pozdravlja s posebnim veseljem dejstvo, da je gospod deželni glavar svoje zanimanje za tujski promet s tem dokazal, da je sam težavni referat v deželnem zboru prevzel.

Protectorat dežele je pa vsled tega posebne važnosti, ker dežela Kranjska ne omogoči samo s svojo veliko letno podporo obstoj deželne zveze, ampak tudi radi tega, ker ona odločuje pri projektih cest in električnih razsvet-

ljav, komnikacij in melioracij, kar je vse v najožji zvezi s tujskim prometom.

Govornik dr. Krisper izjavi nadalje, da se bo moral novi odbor, ki se bo v kratkem konstituiral, osamosvojititi in si izvoliti novo predsedstvo.

Nato je poročal tajnik deželne zveze o finančnem položaju. Njegova izvajanja se opirajo na odobritev in revizijo denarnega prometa s strani deželne vlade iz leta 1909 in 1910. Ker se je revizija deželne vlade raztezavala od časa ustanovitve do najnovejše dobe, in ker je ta revizija povoljno izpadla, je to najboljši dokaz za to, da so finance v najlepšem redu.

Tajnik deželne zveze je poročal nadalje o društvenem delovanju. Po poročilu gospoda tajnika so se klenile izpremembe pravil, s katerimi se pripusti deželnemu odboru posebna ingerenca na poslovanju deželne zveze in s katerimi se omogoči, da dežela tudi nadalje deželno zvezo subvencionira in podpira.

Pri dopolnilni volitvi so bili izvoljeni v osrednji odbor gospodje: c. kr. major Stuchly, predsednik zdravniške komisije na Bledu; dr. Benedik, distriktni zdravnik in predsednik cestnega odbora za Bled in Bohinj in Ludovik Stricelj, ravnatelj Gasilnega društva in upravni svetnik hotelske družbe Triglav. Na predlog gospoda dr. Benedika se sklene izdaja ilustrovanega kašipota za Bled in opolico v nemškem in češkem jeziku na stroške deželne zveze.

Sklene se nadalje, da se skliče posebna anketa, na podlagi katere se naj ugotovi delovanje za Bled za leto 1911 in 1912.

Soglasno in z velikim priznanjem se je sprejel predlog gospoda kanonika Šušnika, da se naj vpele med Bohinjsko Bistrico in Bohinjskim jezerom posebna proga z dvema omnibusoma, katera se subvencionira.

Deželni poslanec gospod župnik Piber povdarja nadalje pomen in važnost sedanje pisarne Tourist-Office v Ljubljani.

Predsednik dr. Krisper omenja, da se Tourist-Office v najnovejšem času izborno razvija, in da istega v prvi vrsti tujci, inozemci posečajo. Tudi za druge kronovine je Tourist-Office velikega pomena; zlasti se zahtevajo prospekti in reklamne brošure, kakor tudi informacije o Tirolskem, Solnograškem, Koroškem, Primorskem in Dalmaciji. Domačini se poslužujejo bogato oprem-

ljene biblioteke, Baedekerjevega in drugih raznih kašipotov.

Vendar je vzdrževanje te pisarne združeno z mnogimi stroški za deželno zvezo.

Nadaljnji predlog, da se naj ustanovi posebna športna komisija, se soglasno sprejme.

Po dvehurnem zborovanju otvori predsednik splošno diskusijo, pri kateri je napadel predsednik gostilničarske zveze deželno zvezo in njeno vodstvo. Njegovi, sicer zelo živahni, pa nikakor ne stvarno fundirani napadi so vsi ostali udeleženci občnega zbora kratkoma kot nestvarne z ogorčenjem zavrnili.

Načelnik prometnega društva v Bohinjski Bistrici izreka deželni zvezi in njenemu sedanjemu voditelju najsrčnejšo zahvalo za velike naprave v Bohinju, da se izreče predsedniku dr. Krisperju popolno zaupnico. Deželni poslanec gospod župnik Piber se pridruži izvajanjem predgovornika. Predlagana zaupnica se od vseh zborovalcev sprejme.

Gospod kanonik Šušnik opominja zborovalce k skupnemu delovanju; zastopnik mestne občine ljubljanske dr. Papež priporoča, da bi deželna zveza tudi nadalje skupno delovala z mestno občino ljubljansko za povzdigo tujskega prometa.

Predsednik dr. Krisper omenja slednjič s posebnim povdorkom dalekosežno pospeševanje in podpiranje deželne zveze s strani c. kr. ministrstva za javna dela in povdarja intenzivno delovanje c. kr. deželne vlade na polju tujskega prometa. Njegov predlog, da nanj se c. kr. dvornemu svetniku v c. kr. ministrstvu za javna dela gospodu dr. Schindlerju, c. kr. deželnemu predsedniku gospodu baronu Schwarzu, c. kr. okrajnemu glavarju dr. Praxmererju kot referentu za tujski promet pri deželni vladi, kakor tudi c. kr. okrajnemu glavarju gospodu župniku v Radovljici, izreče posebna zhvala, se sprejme z velikim odobravanjem.

Istotako se sklene zahvala deželi Kranjski in deželnemu glavarju, dvornemu svetniku pl. Šukljeju.

Z zavestjo, da bosta deželna zveza in tujski promet na Kranjskem v bodoče se čvrsto razvijala na dosedanji trdni podlagi v blagor cele dežele, so zapustili udeleženci zborovanje.

LISTEK.

Josip Vandot: Vitranec.

Pripovedka iz davnih dni. (Dalje.)

Čula je starka to in ni izpregovorila besedice. Stisnila je samo Breznikovo roko in je odšla počasi, s trudnimi koraki v gozd. Gledal je za njo Breznik in smilila se mu je, globoko v dušo se mu je smilila.

Ko so se ozrli drugo jutro vaščani proti gozdu, pa niso videli več koče stare Špela. Izginila je čez noč, kakor da bi se bila pogreznila v zemljo. Hiteli so tja in so zagledali samo nekaj debelih brun, ki so ležala drugo čez drugo na zemlji. A vse drugo je izginilo, in izginila je tudi stara Špela.

Po tem času pa so videli večkrat sključeno, šepajočo starko, ki je spela tiuintam o mraku počasi čez polje. Zdelo se jim je podobna stari Špeli, zato so šli bliže, da bi jo nagovorili. A starka se je skrila in je izginila kar naenkrat. Stari Kumar jo je srečal enkrat. Tako blizu ji je bil, da ji je lahko pogledal naravnost v obraz. A ustrašil se je, ko je zagledal ta zgubani obraz, in je pohitel urno v vas. Tam pa je pravil, da ta sključena ženica ni nikdar Špela.

»Čarovnica mora biti,« so si govorili ljudje. »Človek jo vidi in ji gre nasproti, pa ti zgine, kakor bi se udrila v zemljo. Da, čarovnica mora biti.«

To mnenje jim je povečal prizor, ki so ga zrlí nekega dne na lastne oči. Šel je bil grajščak tistega dne čez polje. Kar naenkrat, kakor bi izrastla iz zemlje, je stala pred njim tuja starka, ki so jo pričeli imenovati Rušica. Dvignila je svojo dolgo, koščeno roko in je zažugala grajščaku s pestjo: »Morilec, ali se upaš stopiti na beli dan in se ne bojiš, da te ne zadene strela iz jasnega neba? Lopov, pride čas, ko te pokliče božja roka na račun. Čakaj, kadar bo plakala majhna, nedolžna deklica po širnem gaju za očetom in materjo, ki si jih ugrabil ti — čakaj, takrat je izprosila pri Bogu maševojanje nedolžna kri ustreljenega fanta. Čakaj, morilec!«

Tako je govorila Rušica z mogočnim glasom. Grajščak se je zdrnil in je gledal s široko odprtimi očmi to čudno prikazen. Potem pa se je obrnil in je odhitel naglo proti svojemu gradu. Začuden so sledali ta prizor. Čisto natanko so slišali vse besede, in navdala jih je groza. Marsikateri se je pokrival, ko je gledal za starko, ki je šla preko polja in je izginila tam gori ob Savi v grmovju. V svojem srcu pa so bili trdno prepričani, da je to čarovnica. Glejte, še celo grajščak se je

je zbal! Še celo grajščak, ki se ni bal ni groma ni bliska! Pa da bi ne bila čarovnica?

Vaški nočni čuvaj je naznanil, da prihaja Rušica vsako noč na pokopališče. Nekoč se je opogumil, pa je pogledal izza zida, kaj dela Rušica. Jasno je svetil mesec. Razločno je videl čuvaj, kako kleči starka na grobu in objema s rokami lesen križ sredi pokopališča. Rad bi bil pogledal natanko, na čogavem grobu kleči starka. A takrat ga je začutila Rušica. Urno je vstala in odšla iz pokopališča. Dolgo jo je še videl nočni čuvaj, ko je spela počasi, s sklonjeno glavo preko temnega polja.

Ogibala se je Rušica sploh ljudi. Še z nikomur ni prišla v dotiko, še z nikomur izpregovorila besede, razun z grajščakom tistega dne sredi polja. Nihče ni vedel za njeno domovanje. Samo doždevalo se je vaščanom, da mora Rušica stanovati nekje v gošči med Brami in Stanni. A nihče se ni upal blizu; vsakdo, ki je moral tam mimo, je napravil rajši velik ovinek. Samotno je živela Rušica sredi gozda, kakor preganjana divja žival. Sama je bila s svojo veliko in gorko bolestjo.

Dolgo je še sedela starka tam na zelenem mahu. Solze so ji tekale vedno bolj po nagubanih licih. Oj, vsaj je iskala vsak dan tako po nesrečnem, ljubem sinu! Najti ni mogla utehe svoje-

mu nesrečnemu srcu, dasi je minulo od onega žalostnega dneva že več kot deset let.

Toda naposled si je obrisala solze z rokavom. Domislila se je male sirote, ki je ležala prej nezavestna ob savskem bregu. Bog ve, kaj se je zgodilo z njo in kaj je vzrok njeni nesreči? Morebiti potrebuje zaslemba in podpore? Domislila se je Rušica tega, pa je pohitela navkreber. Prišla je na trato in je gledala začudeno okrog sebe. Glej, tam leži mrtva koza, tam druga, a tam mrtvi lovski pes. Čudno se je zdelo to starki, in takoj je spoznala grajščakovega psa. »Že zopet njegova hudobna roka,« je zamrmrala. »Kdaj pride božja kazen?«

»Dušica! Uboğa pastirica!« je zaklicala potem v gozd. Zaman je poslušala; nič se ni ganilo po širni gošči. Le samotna sinica je čevrljala nekje na zeleni veji. Rušica se je obrnila in je stopila na parobek. Z dlanjo si je zakrila oči. Gledala je tja doli na polje. Takrat pa je vzrla pastirico. Urno je šla po potu proti vasi; za njo so pa tekale tiho, s povešeno glavo štiri rjave koze. Rušica je krenila nato v goščo in mrmrajoč nerazločne besede, je izginila za širokim grmovjem.

(Dalje.)

CESAR SE VRNIL NA DUNAJ.

Včeraj ob peti uri 55 minut se je pripeljal cesar na dunajski državni kolodvor. Šel je elastično skozi dvorno čakalnico. Ko so izvedeli Dunajčani, da se povrne cesar iz Gödöllö, so hiteli cesarja pozdraviti. Na tisoče in tisoče Dunajčanov je oblegalo državni kolodvor. Nekaj minut pred šesto uro so zagledali gledalci cesarjevega osebnega lovca, nato je prišel cesar sam. Cesar je vojaško in elastično korakal v dvorno ekvipažo. Z živahnimi klici so pozdravljali Dunajčani cesarja, ko se je peljal cesar skozi množico. Na celi poti na Schönbrunn so pozdravljali cesarja z živahnimi živimi klici. Cesar izgleda dobro in se je v Gödöllö pokrepčal. V Schönbrunn bo bival en teden, nato se preseli v vilo Hermes v Lainzu. V Schönbrunn zasliši cesar zunanega ministra Aehrenthala in prestolonaslednika. Druge avdijence niso napovedane.

VOLILNO GIBANJE NA DUNAJU.

V volilnem okraju Jožefovem prišlo je do kompromisa med krščanskosocialnimi strujami. Sedaj je skupni kandidat dr. Heiling, mestni svetnik Schwer je od kandidature vsled kompromisa odstopil.

PROTIDINASTIČNA ZAROTA V ČRNI GORI.

»Politika« poroča iz Cetinja, da so zasledili v Cetinjah zaroto, ki je naperjena proti črnogorski vladarski rodbini in proti črnogorski vladi in da vodijo niti zarote v Belgrad. Neki zaupnik Tomanovičeve vlade ima dokumente, ki zelo kompromitirajo več črnogorskih politikov. Kralj Nikolaj je poslal v Belgrad tri izvrstne detektive, da preiskujejo natančno vso zadevo.

BOLGARI PROTI TURČIJI.

Krvavi boji ob bolgarsko-turški so zelo otežkočili stališče Gešove vlade, in to tembolj, ker bodo kmalu volitve v narodno sobranje. Gešovo ministrstvo je vedno smatralo za važen del svojega programa, da živi v prijateljskih razmerah s Turčijo. Velik del bolgarskega šasopisa zato vlado napada, ker Turki ne dajo nič na prijateljstvo Bolgarije. »Večerna Pošta« n. pr. objavlja članek pod napisom: »Ali naj vodimo vojsko ali hočemo ostati mirni?«, v katerem piše: »Naša vlada je mirna, dasi teče ob meji kri. Ljudstvo pa hoče vojsko in ni daleč tisti dan, ko potegne ljudstvo vlado s seboj!«

STRAŠNO POČENJANJE MAROČANSKIH VOJAKOV V PEŠKI OKOLICI.

Vojaki maročanskega sultana, ki so jim poveljevali francoski častniki, so strašno divjali po peški okolici. Vse so požgali in opustošili in morili brez usmiljenja ženske in otroke. Javno so prodati v Fezu 80 žen in otrok. Mulej Hafid odpusti svojega velikega vezirja, ki je povzročil, da so se uprli rodovi. Osebnostno premoženje bivši vezir obdrži, zaplenili pa bodo kakih 40 milijonov, ki jih je izsilil prebivalstvu. — Francozi nameravajo kmalu zapustiti Fez, kjer puste močno posadko. Sultan Mulej Hafid sam zahteva, naj ostane v Fezu in v Mekinesu 5000 mož močna francoska posadka, ker bi izbruhnila revolucija, če bi se Francozi umaknili.

PROTIREVOLUCIJA NA PORTUGALSKEM.

Svobodomiselnim portugalskim republikanski mogotci se zelo boje, da bi jih ljudska nevolja ne porazila in da bi Portugalska zopet ne postala monarhija. Danes došla poročila naglašajo, da se naslanja republika zgolj na proletariat v Lizboni in v Oportu, medtem ko je vse ostalo prebivalstvo protirepubličansko. Portugalska vlada je ukazala oblastim, da naj preprečijo čitanje papeževe enciklike z vsemi sredstvi. Liste, ki bi jo objavile, hočejo konfiscirati. Vlada je tudi sklenila odpraviti poslaništvo pri Vatikanu. Zbornica se snide 19. junija. Ko sprejme ustavo, se izvoli nov predsednik.

ZMEDE V TURČIJI.

Vstaja v Albaniji.

Turško poveljstvo v Albaniji poroča v Carigrad: Turški vojaki prodirajo severno Malisije. Prva divizija je zasedla vse postojanke med Bridjo in Nabomom, severno Malega Hotita. Druga divizija je pregnala vstaše iz postojank med Velciko in Rarso, sverno Bridje. Edkemova kolona se je severno Vuklija borila dvanajst ur z vstaši, ki so se morali umakniti, nakar je prodirala kolona naprej in se približuj diviziji, ki prodira od juga.

Sultanovo potovanje v Albanijo.

Za sultanovo potovanje so odredili izredne varnostne odredbe. V Solunu nadzoruje prebivalstvo 100 detektivov. Železniško progo Solun — Tristina bo stražilo 5800 vojakov. Pred sultanovim vlakom bo vozil poseben vojaški vlak.

Rusko črnomoško brodovje ni mobilizirano.

Poročila o mobilizaciji ruskega črnomoškega brodovja se demantirajo v Peterburgu in v Carigradu. Brodovje je odplulo 13. maja zgolj na vajo.

Porotno sodišče v Novem mestu.

Dva tatova po poklicu. Dne 31. maja ter 1. junija sta se zagovarjala pred sodiščem radi hudodelstva tatvin samska težaka, ki sta približno enake starosti, po 22 let, Jožef Behek iz Podgorja na Hrvaškem ter Štefan Duh, ki je bil v Stopniku rojen, pristojen pa je na Rako pri Krškem. Obtoženca Behek in Duh sta tatova, ki sta se pečala vedno le s tatinskim poslom. Kradla sta v večji tatinski družbi na Hrvaškem, Štajerskem in Kranjskem. Njuni tovariši so morali radi takih zločinov že zdavnaj obračunati pri sodiščih. Obtoženca Behek in Duh morata pa odgovorjati za njuno hudobno delo sedaj. Behek in Duh sta kradla denar in druge premičnine. Kakor je posneti tekom razprave, sta Behek in Duh v noči od 7. do 8. decembra 1910 na Zidanem mostu v čakalnici okradla spečega Ivana Matijaviča, ki se je vračal iz Amerike v svojo domovino na Hrvaško. Vzela sta mu nad 1900 kron gotovine, katero je hranil v nedriju. Med to gotovino se je nahajalo več ameriškanskih dolarjev, katere sta zločinca Behek in Duh izmenjala v Reki in si nakupovala obleko, ure, verižice ter popivala po krčmah in kavarnah. — Štefan Duh je tudi v mesecu oktobru 1910 v Brežicah v večji tatinski družbi okradel nekega potnika po imenu Vincenca Pustovrha, ki je bil kritičnega dne z vlakom dopel v Brežice. Pustovrhu so lopovi ugrabili kovčeg, v katerem se je nahajalo več obleke, zlata verižica ter druge potrebščine. Radi tega hudodelstva so bili Duhovi tovariši že kaznovani; Duh sam pa je odnesel pete. Danes se mora Duh tudi glede te tatvine zagovarjati. — V oktobru 1909 je ukradel Duh na Impolci pri Krškem neko kolo z orodjem vred, katero je bilo last Alojzija Šaubergarja. Pri tej tatvini mu je pomagal njegov komplice Komerički, ki je bil radi tega že kaznovan. Kolo in drugo orodje je bilo vredno okoli 160 kron. Duh je ukradel nadalje tudi iz poštnega voza, ki vozi iz Sevnice na Radno, zavoj blaga, ki je bil naslovljen trgovki Apej v St. Rupert. Obtoženca Behek in Duh sta — izvrševaje tatvinski posel — hodila pod različnimi tujimi imeni po svetu. Zadnjič sta se vpisala v prenočiško vpisno knjižico v Ljubljani. Behek se je vpisal za »Bekerja«, Duh pa za »Veroniga«. prvi elektrotehnik, drugi mehanikar. V sredi meseca decembra 1910 sta bila obtoženca po dveh ljubljanskih stražnikih aretovana. Pri aretaciji se je Behek tako surovo obnašal, da je hotel raztrgati celo verigo. Mahal je z rokama okrog sebe ter pri tem stražnika ranil. Pristopiti so morale še tri druge osebe, da so stražnikoma pomagale omogočiti aretacijo. Obtoženca sta prišla v Ljubljano zelo slabo oblečena. V Ljubljani sta si v neki trgovini nakupila več obleke. Ko je njima neka natakarka v Ljubljani pripomnila, da sta lepo oblečena — videla ju je, da sta bila preje slabo oblečena — odgovoril ji je eden izmed obtožencev, da je prodal doma »grunte«. — Pri obtožencih se je našel okrog 340 kron gotovine ter več obleke, za katero trdita, da je njuna last. Glede tatvine, ki sta jo izvršila na Zidanem mostu na oškodovanka Matijaviča, nočeta obtoženca nič pripoznati. Zagovarjata se, da v kritičnem času niti na Zidanem mostu nista bila. Behek pravi celo, da je bil takrat v službi pri nekem posestniku menažerije ter da je tam zaslužil 500 kron. Zagovarjata se tudi, da sta večje zneske priigrala s prepovedanimi igrami, kar pa ni verjetno. Behek se hoče napraviti glede obdolžitve popolnoma nedolžnega; Duh pa priznava glede Pustovrhu ukradenega kovčega ter tatvin, izvršenih pri Šaubergarju, na poštnem vozu in še več drugih tatvin v Zagrebu. Obtoženca Behek in Duh sta zelo nevarna, tako da je moralo porotno sodišče privzeti asistenco dveh orožnikov. Obtoženca sta bila radi mnogobrojnih tatvin neštetokrat kaznovana. Porotniki so vsa proti obtožencema stavljenega vprašanja potrdili, na kar je porotno sodišče razsodbo razglasilo, s katero je Jožef Behek na tri leta, Štefan Duh pa na 6 let težke ječe obsodilo. Pri Beheku se je izrekel izgon iz kronovin, zastopanih o državnem zboru, pri Duhu pa, da se ga po prestani kazni izroči v prisilno delavnico. Porotne razprave II. sezone so s tem končane.

: **Naročajte „Slovenca“**

Dnevne novice.

+ **Razkritja bivšega poslanca viteza Vukovića.** Vitez Vuković je nedavno odložil tudi mandat deželnega poslanca v dalmatinskem deželnem zboru. Vitez Vuković je bil državni in deželni poslanec Biankinijeve »Hrvatske stranke«, ki je sedaj sklenila kompromis s svobodomiselnici in Srbi. Vuković je sedaj v »N. Jedinstvu« napisal obširno izjavo, kako je njegova lastna stranka zahrbtno delala proti njemu. Vuković v izjavi s »težkim in ogorčenim srcem« obtožuje glavni odbor Biankinijeve »Hrvatske stranke« »nemoralnog posla sramotne postvorne in infamije« v zadevi njegove kandidature v vrgorsko-neretvanskem okraju. Vitez Vuković ponuja dokaze, s kakimi lažmi je delala proti njemu klika, ki hoče gospodariti vsakemu. Ta klika — res lepo ime za Biankinijevo stranko — je svobodomiselnec dala razumeti, naj kot pogoj za kompromis stavi zahtevo, da naj »Hrvatska stranka« viteza Vukovića v drž. zbor več ne kandidira. Biankini viteza Vukovića sploh ni nič vprašal, tudi ni res, da je Vuković poslal izjavo Biankinijevemu »Narodnemu Listu«, da odstopa, ampak je tista izjava bila navadna potvora. Ta izjava Vukovića, ki je strahovita obtožba klike, ki hoče terorizirati Dalmacijo, je izzvala po Dalmaciji velikansko senzacijo. Skrajni čas je že, da dalmatinski Hrvati pomeo s takimi razmerami, da bo tudi v politiki v Dalmaciji zavel čist in svoboden zrak!

+ **Izleta ameriških Slovencev v staro domovino ne bo.** »Glas Naroda« z dne 16. maja poroča: Misel, ki smo jo sprožili, da bi ameriški Slovenci letos priredili skupen izlet na Slovensko, moramo opustiti, ker smo se iz dopisov rojakov prepričali, da so delavske in gospodarske razmere v ameriškanskih slovenskih naselbinah tako slabe, da bi letos ne mogli računati na veliko udeležbo. V Ameriki stojimo pred novo krizo. Mogočni trusti ovirajo promet in industrijo, ker je vlada naperila proti njim razne preiskave. Vrh tega je drugo leto predsedniška volitev, kar vedno več ali manj vpliva na gospodarske razmere v deželi. Delo počiva in zaslužek je slab. Pri takih okoliščinah res ni misliti na izlet, ki bi naj s številom udeležencev imponiral. Tudi je čas za prireditve neugoden.

+ **Zborovanje nove zbornice.** Med tem ko divja po celi naši državi volilen boj se poroča z Dunaja, da bo sklicana II. ljudska zbornica dne 11. julija in da se bo konstituirala v 14 dneh. Parlamentarno prične baje delovati šele v drugi polovici oktobra, ker namerava vlada sklicati sredi septembra in oktobra deželne zbornice in uvesti zopet pogajanja med Nemci in Čehi. Sicer pa ministri sami edini, kaj naj bi se storilo. Del ministrov sodi, da bodo radi volitev stranke tako razburjene, da niti zbornice ne bodo mogli konstituirati. Bienenrth in nekaj ministrov pa sodi, da se ne sme kratiti čas, ker se bodo razburkani valovi takoli tako polegali.

+ **Podružnica »Slovenske Straže« v Črnem vrhu nad Idrijo** priredi na binkoštni ponedeljek ob pol štirih popoldne na Hladnikovem vrtu veliko ljudsko veselico. Igralo se bo »Domen«; na sporedu je še več drugih točk, kakor petje, srečolov itd. Z ozirom na to, da se vrši veselica v prid obmejnim bratom, se pričakuje, da se udeleži veselice tudi mnogo občinstva iz sosednjih občin. Naša narodna dolžnost nas kliče, da se udeležimo te veselice v prav obilnem številu.

+ **Umrl je na Koroškem** včeraj 1. junija Anton Scherzer, kn. šk. duhovni in dekan svetovalec, častni občan občine Šmarjeta v Rožu in župnik, star 67 let. Pogreb pokojnika bo v soboto, dne 3. junija, ob 10. uri popoldne v Šmarjeti v Rožu.

— **Pasiven odpor v tržaškem »Stabilimentu tecnicu«.** Delavstvo »Stabilimenta tecnicu« je izjavilo, da se bo pogajalo po strokovnem tajništvu z ravnateljstvom o prepornih plačilnih vprašanjih. Delavci pričakujejo odgovor v 24 urah. Sodi se, da bodo izključili od dela kovinarje ali celo vse delavstvo.

— **Povišanje cen tobaku.** Zadnji dan meseca junija se bo naznanilo občinstvu, za koliko se bodo povišale cene posameznim tobačnim izdelkom, in sicer tako pozno zato, da se kadilci ne bodo mogli preskrbeti s tobakom po starih cenah. Cene se bodo sledeče določile: drama cigarete 2 h, ogrske cigarete 2 h, šport 3 h, Damen 4 h, Hercegovina 4 h, Memphis 5 h, Sultan 5 h, Princesas 5 h, Stambul 6 h, dolge smodke 5 h, kratke smodke 6 k, Portorico 8 h, Virginier 12 h, Kuba 11 h, Trabuco 18 h, Britanica 16 h, Regalia Media 18 h, ogrski tobak 80 h, turški tobak 4 K.

— **Stavka na Reki.** Dne 31. maja so vsi pristaniški delavci opoldne prekini-

li delo in izjavili, da so solidarni s stavkujočim delavstvom. V pristanišču počiva vse delo. Za osebni promet so prideli mornarje - vojae iz Pulja. Stavkujoči mornarji so izjavili, da če jim ne ugodijo, bodo odpotovali. Torpedovka »Kajman« preskrbuje pošto z Lošinjem, dalmatinsko pošto pošiljajo čez Trst. Predvčeršnjim zvečer so sklenili zastopniki delavskih organizacij splošno stavko ki se je pa izjalovila, ker se stavka zgolj v pristanišču in po tiskarnah, medtem ko se je včeraj po tvornicah delalo. Tvornice straži policija. V pristanišču počiva povsod delo razen po nekaterih ladjah »Ungaro Croate«. Zgolj angleški parnik »Veria« in italijanski parnik »Ruggerio de Flores« sta izkrcavala blago z lastnimi mornarji.

— **Na Krtino.** Na Krtini se bo na Binkoštni ponedeljek praznovalo slovesno vstoličenje novih zvonov, ki so nam in okolici začeli peti pred kratkem. Slovesno opravilo bo imel naš deželni poslanec, kamniški gospod dekan Ivan Lavrenčič. Če bo vreme ugodno, bi bila ta slovesnost prilika krasnemu izletu za domačine in tujce na Krtino. Zanimivosti jim nudi Krtina dovolj. Poleg par farnih v gotskem slogu zidanih cerkva je krtinska najlepša gotska podružnica na Kranjskem. Tu bodo videli dobro ohranjen tabar, za katerega ozidjem so se domačini branili pred turškimi napadi, videli od Turkov nasekana taborska vrata, ogledali si lepe nove zvonove. Toraj na Binkoštni ponedeljek le na Krtino, peš ali na kolesu!

— **Kolavdacija Društvenega doma v Mekinjah** se je izvršila dne 31. majnika l. l.; pregledala in potrdila sta stavbo dva c. kr. državna inženirja. Blagoslovljenje in cerkveno opravilo (dopoldne) bo opravil dne 11. junija gospod dekan kamniški Ivan Lavrenčič; začetek ob 9. uri, po blagoslovljenju bo govoril poslanec dr. J. Krek. Popoldne ob 3. uri se bo predstavljala nova lepa igra todejanika »Brez domovine«; nato bo sledila (okrog pol pol 5. ure velika ljudska veselica. Slavna društva, vrle Orle in prijatelje krščanske socialne organizacije vljudno vabimo k tej slavnosti.

— **Prežganje pri Litiji.** Dne 28. maja je prišlo v Šmartno 10 Orlov, da so prisostvovali pri ustanovitvi samostojnega telovadnega odseka Orel na Prežganjem. Vpisalo se je takoj 37 članov, ki pridno telovadijo in se duševno izobrazujejo. Takoj naj se mladina izobrazuje in naj se varuje sirovosti in pijančevanja.

— **Razpisane učiteljske službe.** Voditeljska služba v Čemšeniku, Pečah in nadučiteljska služba v St. Gothardu, Rok do 5. junija. Okr. šol. svet Kamnik. Nadučiteljska služba v Ambrusu, v St. Petru in v Mirni peči; učiteljske in voditeljske službe v Ajdovci, na Zvirčem v Sp. Karteljevcu in služba učitelja na Mirni, kakor tudi po eno učno mesto za ženske prosilke v Trebnjem, v Ambrusu in v Dobrniču. Rok do 17. junija 1911. Okr. šol. svet Novo mesto. Dalje na deški šoli v Kočevju, na šoli v Dolenji vasi, v Banji Loki po eno učno mesto. Rok do 8., oziroma 12. junija t. l. Okr. šol. svet Kočevje. V črnomaljskem okraju nadučiteljska služba v Starem trgu, učiteljska služba v Adlešičih, Božjahovem, Dobliču in na Preloki, kakor tudi na Šrekljevcu in v Suhorju. Rok do 18. junija 1911. V Bohinjski Bistrici je razpisana služba nadučitelja. Rok do konca junija t. l. Okr. šol. svet Radovljica. Na štiri razrednici v Mokronogu eno učno mesto v stalno nameščenje. Rok do 20. junija. Okr. šol. svet Krško. Zelo važno mesto nadučiteljske službe na IV. mestni deški ljudski šoli na Prulah v Ljubljani. Rok do 20. junija 1911. C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani. Dalje v črnomaljskem okraju še po eno učno mesto v Metliki in v Petrovi vasi. Rok do 22. junija 1911. V Dolenji nemški vasi učno mesto v stalno nameščenje. Rok do 30. junija 1911. Okr. šol. svet Novo mesto. Na petrazrednici v Zagorju pri Toplicah učno mesto za moške v stalno nameščenje. Rok do 20. junija 1911. Okr. šol. svet Litija. V postojnskem okraju je razpisano učno mesto v Planini pri Vipavi. Rok do 23. junija t. l. Okr. šol. svet Postojna.

— **Zborovanja podružnice »Slovenske zveze«** v Dobropoljah se prav lahko udeleže tovariši in tovarišice iz litijskega okraja, ker ima jo drugi dan uradno konferenco v Zalni. Med Zalno in Dobropoljami pa je prav ugodna železniška zveza.

— **Umrl je v Dolenjem Logatcu** tovarnar in posestnik g. Matej O b l a k, v 50. letu svoje starosti. — Umrl je v Sežani občinski tajnik sežanski g. Rustja. — V Ozeljanu je umrl 45 let stari Josip K o n i č.

— **Žalostno življenje.** Iz Calumeta poročajo: Frank Jurčić in Ana Čapan se nahajata v zaporu na Evelethu Odo

zbo: bigamija. — Ženska je bila znana zadnja leta v policijskih krogih, mož jo je zaradi tega zapustil, sedmero njenih otrok je šlo zaradi tega v sirotišnico in dvoje je ostalo doma, za katere bo treba tudi skrbeti. In našla je vrednega sodruha Jurčiča, ki ima ženo in otroke v stari domovini. Dobila sta si poročno dovoljenje, poročila se pred sodnikom, nista pa premislila posledic svojega nezmyselnega koraka, ki ju bode odvedel tam, kamor spadata.

— **Umrli** je dne 31. maja v Rogoški Slatini **Anton Riedel**, večletni profesor risanja na novoemški gimnaziji.

— **Mestna klavnica v Gorici**. Mestni svet goriški je potrdil proračunjeno svoto 50.000 K za nabavo zemljišča, na katerem se ima zgraditi nova mestna klavnica. Zemljišče je blizu Soče v Stračicah.

— **Jamska veselica v Postojni**. Še enkrat se opozarja občinstvo, da odhaja binkoštni ponedeljek, dne 5. junija, posebni vlak iz Ljubljane v Postojno šele ob 12. uri 30 minut opoldne in je na ta način ljubljanskim izletnikom dana prilika, odpeljati se po obodu. V velikanskih, bogato z kapniki odičenih podzemeljskih prostorih bode sviral več godb, med temi tudi polnoštevila godba južne železnice z Dunaja. Slavnostna električna razsvetljava bode še posebno povzdigovala čarobno jamsko krasoto. Razum mnogih posebnih vlakov vozi letos prvič več posebnih parnikov iz Benetk v Trst, kjer bodo imeli zvezo z vlaki južne železnice. Veselica se vrši pri vsakem vremenu, ker je sprehod po suhih jamskih potah vedno in tudi ob času deževja ali po deževju nekaj posebno mičnega.

— **Dramaturg hrvaškega gledališča v Zagrebu odpuščen**. Intendant hrvaškega gledališča v Zagrebu Treščec je odpustil radi neke afere dramaturga Ivo Vojnoviča. Ta vest vzbuja v Zagrebu veliko senzacijo.

— **Sprememba posesti v Kranju**. Čevljarji mojster g. Rudolf Čebal v Kranju je kupil hišo g. Jožefa Fuso v kokorskem predmestju v Kranju za 38.000 K.

— **Slaboumna — izginila**. Iz Stare gore občina Gradišče politični okraj Litija je pred kratkim časom odšla, da nihče ne ve kam, slaboumna Ana Miklavčič, stara okoli 60 let, če bi slučajno kdo vedel za njo, naj naznani županstvu Gradišče pri Litiji ali pa Fr. Rozini v Sevnem.

— **Z mačkinim repom povzročen požar**. V Osjeku je uničil požar delavnico čevljarja Prohaske. Dva učenca njegova sta namočila mačkin rep v petroleju ter ga zažgala. Mačka je letala po delavnici in dvorišču z gorečim repom ter zapalila razne reči, na kar je nastal požar, ki je uničil čevljarstvo delavnico. Pošteno kazen zaslužita ista dva poba.

— **Grozen samomor**. Iz Trsta poročajo: Humbert Angiolucci, star 33 let, uradnik, stanujoč pri neki rodbini v ulici Andr. Rapićio št. 1, se je včeraj ob 2. uri 30 minut popoldne v svoji sobi najprej s sabljo sunil v vrat, a ranil je pri tem le kožo, potem se je sunil v prsi in si prebodl pljuča, tretjič se je sunil zopet v vrat. Našli so ga na tleh ležečega v mlakji krvi. Vzrok samomora ni znan. Zdravniška postaja je konstatirala smrt in dala prepeljati truplo v mrtvašnico pri sv. Justu.

— **Samomor poštnega aspiranta**. Ustrelil se je poštni aspirant Franc Mošček na Jesenicah.

— **Ljudsko štetje v kamniškem okraju** izkazuje 39.546 oseb (leta 1900 40.020). Med njimi je v kamniškem sodnem okraju 23.474 Slovencev, 426 Nemcev, 17 Čehov, 2 Hrvatov, 2 Italijana. V brdskem sodnem okraju je 15.479 Slovencev, 46 Nemcev, 3 Čehi in 1 Hrvat. Hiš je v kamniškem sodnem okraju 4255 (477 več kakor leta 1900), v brdskem pa 2993 (8 več). V kamniškem sodnem okraju so našli 1676 konj (— 71), 11.358 govedine (— 233) in 7706 prašičev (+ 2789), v brdskem sodnem okraju pa 763 konj (— 23), 9263 goveje živine (— 345), 1597 ovac (— 17) in 7705 prašičev (+ 2758).

— **Rojak zabel rojaka v Ameriki**. Iz Globeville pri Denverju se poroča: V prepiru, ki je nastal med Novakom in Frank Bavdekom, baje zaradi ljubosumnosti, je v nedeljo zjutraj zabel Novak Bavdeka in mu s tem prizadejal močne poškodbe v spodnjem telesu. Bavdek leži v bolnišnici in je prav malo upanja na njegovo rešitev. Novak se je nato skrtil, drugi dan pa se sam javil policiji.

— **Dunajski gostilničarji podražili vino**. Dunajski gostilničarji so imeli zborovanje, na katerem so sklenili podražiti vino. Doslej so najcenejše vino prodajali po 18 oziroma 20 vin. četrtinko, sedaj bo veljalo najcenejše vino 24 vinarjev četrt.

— **Stanje živinskih kužnih bolezni v Avstriji**. Po zadnjem uradnem izkazu

od dne 10. maja t. l. je v avstrijski državi polovici okuženih v 200 okrajih 739 vasi z 4680 dvorci po slinavski ali kužni bolezni na gobcu in parkljih, v 65 okrajih 103 vasi z 494 dvorci po svinjski kugi, na kateri je od 3382 prašičev 1949 komadov bolnih. Precej razširjeni so nalezljivi spuščaji na spolovilih, dalje garje in rdečica. Posebno pa se zopet množe slučaji stekline, po kateri je bilo okuženih 23 političnih okrajev. Na Kranjskem se pojavlja med drugim zopet slinavka (kuga na gobcu in parkljih) in pasja steklina, na katere nevarnosti posebno opozarjamo.

Razne stvari.

— **Strašen požar. — Zgorelo 400 oseb. — Brez strehe 20.000 ljudi**. Na otoku Hokhejdo je zgorelo 400 oseb. Brez strehe jih je 20.000. Požigali so organizirani hudodelci.

— **Iz Pariza v Rim — po zraku!** Predvčerajšnjim je francoski aviatik Beaumont prvi srečno preletel 1200 kilometrov dolgo pot iz Pariza v Rim. Ob petih zjutraj se je vzdignil v zračne višine in letel preko Nice in Genove v večno mesto, kamor je dospel ob 4. uri popoldne med ovacijami navdušenih Rimljanov. Rabil je torej 11 ur ter vozil z velikansko brzino nad 100 km na uro. Progo Pizo-Rim je preletel v 2 urah in 40 minutah. Polet je z balkona Vatikana gledal tudi sveti oče, ki je aviatika, ko je letel mimo, blagoslovil.

— **110 vstašev obglavljenih**. V Houkonu so obglavili v ponedeljek 110 oseb, ki so se udeležile zadnje revolucije.

— **Velikanski škandal v Debrecinu**. Ob izkušnjah tretjega letnika višje trgovske šole je nastal velikanski škandal. Profesor Lebeszte je več časa izpraševal učenca Flascherja, ki se je obrnil med izkušnjo k svojemu tovarišu, ki je sedel za njim in ga vprašal: »Ali se hočem ustreliti?« Profesor je čul zgolj zadnjo besedo in je zadevo ovadil ravnatelju. Ko se je pojasnilo nesporazumljenje, so nadaljevali izkušnjo. Pri izkušnji je padlo 20 odstotkov učencev. Dijaki so grozno ropotali. Fleischer, ki je tudi padel, je skočil na profesorja in kričal: »Vi ste me umorili in uničili!« nakar je omedlel. Profesorji so zelo razburjeni, ker so prišli dijaki k izkušnji oboroženi z revolverji. Boje se, da se škandal ponovi pri zrelostni izkušnji.

— **Zaprta potovalna pisarna**. Na Dunaju so zaprli potovalni urad bivšega poslanca viteza Onciula. Urad se je pečal zgolj s prodajo voznih listkov. Onciul sam agitira po Bukovini.

— **Vlak odtrgal glavo**. Vodji lokomotive Lebeilu je odtrgal vlak glavo. Lebeil se je nekoliko preveč nagnil iz lokomotive, ko je privozil nasproti na drugem tiru drugi vlak, ki mu je odtrgal glavo. Truplo je padlo z lokomotive in je popolnoma zmečkano. Kurjač niti nesreče takoj opazil ni, tako hitro se je zgodilo.

— **Kuga na Kitajskem in v Perziji**. V Kantonu razsaja zopet kuga. Tudi iz Perzije se poroča, da razsaja kuga v Perzijskem zalivu.

— **Ljudožrci v Tunisu**. Iz Tunisa poročajo, da je nek star Marabut, ki je znan kot zdravilni mazač, svetoval družini nekega obolelega domačina, naj dajo bolniku jesti človeško meso. Člani omenjene družine so nato ubili dva otroka nekega drugega rodu in dali jesti bolniku njujino meso. O zadevi je izvedel guverner, ki je uvedel strogo preiskavo.

— **Priprave za kronanje angleškega kralja**. Londonska policija je ukrenila obširne odredbe za slavnosti kronanja angleškega kralja, da se ne dogode kakšni atentati na kraljevo dvojico. Policijski organi kontrolirajo vsa stanovanja in zlasti trgovine na onih cestah, po katerih bo šel svečanostni sprevod. Vsi došli tuji morajo javiti natančno policiji ime in naslov stanovanja. Veliko pozornost obrača policija zlasti na Ruse.

— **Zajec — vesel umetnik**. »Lovec« piše: A. C. piše v »Francoskem lovcu« (Le Chasseur Français): Gosp. Monier, posestnik kavarne »Café de Strasbourg« v Nantu (Nantes), bivši viničar in velik lovec, ima zajca, ki ga je ujel lani ob otvoritvi jesenskega lova njegov pes Tom. Zrejen s sesaljško zauživa zdaj zajec vsako hrano in živi v kuhinji prost v jako dobrem tovarištvu s psom in mačkom. Najbolj čudna ob vsem tem je gotovo njegova dresura: mladi zajec pleše in bobna na tambourin (boben s kraguljci). To je že drugi zajec, ki ga je dresiral g. Monier. Mnogo ljudi prihaja v »Café de Strasbourg« občudovat bobnanje in kretanje tega veselega šaljivca.

— **Umetnik dvakratni morilec**. Iz Varšave poročajo: Dne 28. maja so našli ženo inženirja Kalczynskega umorjeno z globoko rano na glavi. Poleg

trupla so našli listek z napisom: »Jaz sem jo umoril in bom tudi svojega očeta.« Po pisavi so spoznali, da ga je napisal nečak umorjenke umetni slikar Marijan Szobinski. Nekaj ur pozneje, ko so našli truplo Kalczynskijeve, je nekdo streljal na polkovnika Mjelnikova in ga smrtno ranil. Napadalca so aretovali; bil je slikar Szobinski. Brezdvomno se je slikarju omračil um.

— **Zlata dolarska reka**. Iz New Yorka poročajo: Na 336 milijonov dolarjev se cení vsota denarja, ki letno prihaja iz severoameriških Združenih držav v inozemstvo. Po poštni statistiki, podatkih bank in parobrodskih družb, se računa, da se pošiljajo iz severne Amerike v inozemstvo po pošti 200 milijonov dolarjev, 136 milijonov dolarjev odnesejo s seboj izseljenci. Ta ameriška reka zlata daleč prekaša skupno množino zlata in srebra, ki se letno izkrije v denar. Večja je kot vsi dohodki od carine, in dvakrat večja kot vsa produkcija zlata in srebra na zemlji, ki je znašala leta 1910. 127 milijonov dolarjev.

— **Katoliška cerkev na Angleškem**. Irski časopisi prinašajo na podlagi škofijskih podatkov sestavljeno interesantno statistiko o prestopih v katoliško Cerkev v zadnjih petih letih. Kot je razvidno iz te statistike, je pristopilo v katolicizem v teh petih letih 572 klerikov anglikanske Cerkve, 22 članov škotske episkopalne Cerkve in 12 duhovnikov nonkonformističnih disidentov. V istem času je prestopilo v katolicizem 29 moških in 53 žensk angleškega visokega plemstva, 432 članov plemstva in 63 članov visokih državnih redov. V angeški vojski je postalo katoličanov 306 častnikov, a v vojni mornarici 63 častnikov. Z akademsko izobrazbo je 1000 konvertitov in od teh je 586 z oksfordske univerze. Od teh spreobrnjenec se je posvetilo 612 duhovskemu poklicu, 100 pa jih je vstopilo v red jezuitov.

Pismo iz Dunaja.

Dragi Ivan!

Nedavno je »Slovenec« poročal o nekem predavanju znanega Gurlitta glede na varstvo zgodovinskih stavb po velikih mestih. Če je to kje potrebno, je gotovo na cesarskem Dunaju. Tu živimo zdaj v dobi modernega stavbenega anarhizma in barbarizma. To živo čutijo vsi, ki so si ohranili še nekaj umetniškega čuta in je o tem pred par dnevi predaval nekdo tudi v »Uraniji«. Človeka boli srce, če hodi n. pr. po notranjem mestu (I.) in opazuje, kako neusmiljeno se podirajo stavbe iz tistega tako lepega dunajskega baroka in renesance. Dunajčani pravijo, da imajo okus, pa so ga morali izgubiti, zakaj drugače bi ne bilo mogoče, da ne opazijo, kako je takozvana secesija brez vsakega duha, kako puste so vse tiste palače, ki jih zdaj zidajo in kako razočavajo le skrajno ubožstvo domišljije.

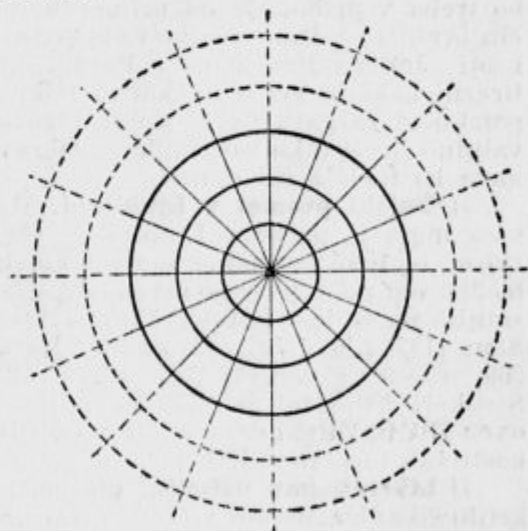
Višek neokusnosti je pač dosegel oni arhitekt, ki je na onem malem trgu, koder je vhod v stari trakt cesarskega dvora, nasproti dvoru sezidal neko stavbo, ki ji ni mogoče reči drugače kakor keba. Čudim se, zelo se čudim, da dvor ni proti temu ugovarjal, oziroma ves svoj vpliv zastavil, da se ta atentat na najpriprostejšo lepočutje prepereči. Stari dvorni trakt je pravi biser baročne umetnosti, mala cerkev na trgu pred njim se popolnoma poda k njemu. Zdaj pa ti zgradijo med to harmonično celoto »palačo«, koje tloris je na temenu odrezani trikot na vseh straneh popolnoma prazno kakor so zidovi Muley Hafidove palače v Fezu, le okna so neka posebnost — kakor bi bil kdo na steno prilepil majhne škatlje. Izgleda napol asirsko, napol egiptovsko, le še veliko grše je. To je tembolj obžalovati, ker si mi zdi tudi dvorni trakt ponesrečen. Kolikor ga je zdaj dozidanega, je pogled nanj od spomenika nadvojvode Karola silno veličasten, toda kaj, ko mislijo celo stvar tako izkaziti, da ne bodo levega krila napravili enakega desnemu, čeprav zahteva ta renesančna stavba strogo simetrijo. Sicer je prezidava težka, ker ni mogoče starega dvora v celoti podreti, toda dala bi se vsaj franta levega krila proti spomenikoma nadvojvod Karola in Evgena izpeljati. Tako ostaneta v tem kompleksu le oba dvorna muzeja, ki sta poleg rotovža in parlamenta gotovo najlepši dunajski stavbi, če se kakemu modernemu arhitektu morebiti ne bo posrečilo prizade te kroge prepereči, naj bi se muzeja podrli in nanovo sezidala v babilonski maniri... Zdaj zidajo tudi veliko stavbo vojnega ministrstva. V kakšnem originalnem slogu mislijo to reč zgraditi, se zdaj še ne da presoditi, na vsak način način pa bo tista stran, ki je obrnjena proti kanalu, neznansko nemarna, namreč čisto brez vsake si-

metrije, stena zraven stene zdaj v pravem zdaj v krivem kotu, čudno da ni še ovalnih črt. Če se na tistem kraju stvar drugače ne da izpeljati, naj bi pa bili drugega poiskali. Palačo podirajo za palačo, čeprav bi se dale dobro renovirati, da bi se ohranil njihov prvotni značaj. Pa kaj, ko bi secesionistični vandali potem ne imeli pokazati svojih čudovitih zmožnosti! Arhitekt, ki je sezidal sila ponesrečeno dvorno gledališče, se je takoj, ko je bila stavba končana, ustrelil, moderni pa, ki mašijo najbedastejše stvari, so pa nanje še strašno ponosni. Saj jih gotove vrste časopisje hvali in dela zanje reklamo. »Originalen«, zveržen, bahav, tak je moderni slog in v tem oziru je res prvi izraz spačenosti, bahavosti, kričavosti in dejanske praznote velikomestnega življenja plutokracije. V tem oziru ima trajen pomen kot najvernejša upodobitev našega časa.

Primeroma najbolj se je po mojem mnenju posrečila v tem stilu cerkev na centralnem pokopališču. Vendar pa je človek, ki ga zlasti notranjščina te cerkve prvi hip frapira, kmalu razočaran. Končno je vendar-le kakor kak velik magacin — cerkev brez cerkvenega duha, v kateri bi se, skoro bi rekel, ne da tako prisrčno moliti, kakor v drugi. Vse je tuje, podobe na steklu nenavadne, skoro strahotne (razum onih nadoltarjem), črte čudno zlomljene, blesk kovine kričav in nebo z zvezdami na svodu kupole kričavo.

Kako nezmislno se danes v tem oziru na Dunaju dela, se vidi zlasti v onih starih velikih palačah v notranjem mestu, kjer so v pritličju nameščene trgovine. Cele hiše ne morejo podreti — je še škoda — pa zato izpukedrajo vsaj pritličje in prvo nadstropje. Zid do prvega nadstropja navadno prevlečejo ali z resničnim ali imitiranim mramorjem — čudno, da niso še prišli na kovinaste plošče — okna pa, ki služijo za izložbo, vrata in okna v prvem nadstropju na nepopisne načine izbokajo in zveržijo. Da le vpije!

Na čelu modernih stavbinskih radikalcev stoji arhitekt profesor Otto Wagner, o katerem sem bral v nekem judovskem listu, da je »sicer ženijalen, toda kljub temu ni vstanu ustvariti novega stila.« Mož je izdal dne 19. t. m. brošuro »Die Großstadt«, v kateri slika, kakšen bi Dunaj po njegovih mislih in načrtih moral biti. Če bi šlo po njegovem, bi se v nobenem historičnem slogu več ne zidalo, stare hiše bi pa tudi morale vse izginiti, kajti njegov ideal je, plastično vpodobljeno, sledeči:

Ti radiji gredo v neskončnost. Ce ste čisto ravne, hiše pa zgrajene v velikanskih visokih in širokih blokih, »ozirni na tradicijo, čustvovanje, slikovitost, ohranitev domačega značaja itd. so naziranj modernega človeka popolnoma tuji in nerazumljivi«, kakor piše ženijalni Wagner. Fronte hiš brez okrasov, gole, črte naj se izogibajo vsake od starine izporečene oblike, kar imenujejo Wagnerjevi čestilci »zmislno dispozicijo, popolno smotrenost in dobro premišljeno razvrstitev.« Upajmo, da se ljudje vendar enkrat streznijo in da bo javno mnenje ustavilo ta prizadevanja ljudi, brez vse tvorne domišljije in resničnega lepočutja.

Seveda je glavni motor teh arhitektov moderni špekulacijski duh. Ta je v resnici tisti, ki hoče vse staro podreti, zidati velikanske komplekse in uvajati najnenavadnejše oblike, s čimer se vse draži. Tu vlada želja po profitu, moda, stremljenje po čedaljevejšem luksusu, zvišanje vseh potreb, podražitev življenja — to stremljenje je ustvarilo novi »stil« in mu daje svoj pečat. Misleč človek v njem ne more videti ničesar drugega kakor znamenje propada naše kulture. Zadnjič nam je na univerzi profesor dr. Stöhr dejal, da se med človeštvom uveljavlja uterministično svetovno naziranje vedno takrat, kadar pada vitalnost naroda, njegova »zmožnost za zdravo življenje«. Zdi se mi, da se zraven tega med nevarajoča znamenja propadajoče vitalnosti modernega

rodu sme postaviti tudi modernejši »stil«. Človeški um iznajde za največje zmote in napake opravil in tako tudi danes velja vsak, ki ne more v stvorih sodobne arhitektonike zaslediti prave lepote, za zaostalega tepčka. V nadi, da kdo tudi mene uvrsti med to vrsto ljudi, ostajam tvoj Francé.

Ljubljanske novice.

Ij VI. umetniška razstava v Jakopičevem paviljonu je pristopna občinstvu že jutri 3. junija od pol 12. ure naprej. Vstopnina je 1 K, ob nedeljah in praznikih 60 v, za dijake in delavske organizacije 40 v.

Ij Zbor »Ljubljane« ima danes skupno vajo ob pol osmi uri zvečer v veliki dvorani »Uniona«. Vsak naj bo točen, da se po nepotrebnem ne izgublja časa. Vstop je dovoljen s am o članom zbora.

Ij Deželni muzej »Rudolfinum« ostane binkoštno nedeljo zaprt. Zato pa je prost vstop binkoštni ponedeljek od 10. do 12. ure dopoldne.

Ij Ljubljansko porotno sodišče. Včeraj se je vršila obravnava proti Antonu Marnu iz Vel. Štange, ki je v prepiru za »komando« nad fanti ubil svojega tovariša Franceta Rožiča. Obtoženega Antona Marna je zagovarjal dr. Vladislav P e g a n, obtožnico pa je zastopal državni pravdnik dr. Kremžar. Obtoženi se je mirno in lepo zagovarjal in napravil najboljši vtis. Pravi, da se v svojem življenju še ni nikdar pretepjal, ni imel do nobenega človeka sovražstva in tudi zoper Rožiča ne. Bal se je, da ne bi Rožič njegovega prijatelja Lukančiča z nožem, zato je prijel poleno in z istim hotel udariti Rožiča po roki. Ker je pa ta napravil v istem trenutku kretanje, ga je zadel le iz nesrečnega naključja po glavi. Zaslisanje prič ni prineslo nič zanimivega. Nekaj ostrih besed je povzročilo oddajanje mnenja od strani gg. izvedencev-zdravnikov dra. Schustra in dra. Plečnika. Sodišče je stavilo porotnikom dve vprašanji. Eno zaradi hudodelstva uboja, drugo zaradi pregreška prekoračenja silobrana. Po vročem boju, ki sta ga z vsvo vmeno bojevala javni obtožitelj dr. Kremžar in zagovornik dr. P e g a n, so porotniki prvo vprašanje zanikali, drugo vprašanje potrdili. V sled tega je bil Anton Marn hudodelstva uboja oproščen in obsojen le zaradi prekoračenega silobrana na štiri mesece zopora. — Pri tej porotni obravnavi se je prav neljubo opazilo, da so nekatere elementi izmed poslušalcev skušali v razpravo posegati v škodo obtoženca. Proti takim nedostojnostmi se bo treba v prihodnje na primeren način braniti. — Danes se vrši obravnava proti Janezu Prešernu z Brega pri Breznici, ki je svojo opekarno trikrat poizkušal zažgati, da bi dobil zavarovalnino in se tako rešil dolgov. Obravnava bo trajala cel dan.

Ij Tujski promet v Ljubljani. Meseca maja je prišlo v Ljubljano 6124 tujcev — 1067 več kakor meseca aprila in 312 več nego meseca maja lani. Nastanilo pa se je v hotelu Union 1214, Slon 1137, Lloyd 522, Tivoli 305, Malič 266, Cesar avstrijski 253, Ilirija 249, Štrukelj 200, Tratnik 177, Južni kolodvor 170, Bavarski dvor 103 in v ostalih gostilnah in prenočiščih 1528 tujcev.

Ij Liberalnemu učitelju glasbe, ki kruto šikanira, njemu v svrhu glasbene naobrazbe izročene ljudi, ki sodelujejo pri naših pevskih društvih, bodi povedano, da je v šoli le popolna nevarnost oziroma reciprociteta umestna in da jo bodo morali in tudi znali drugi varovati, če je noče sam.

Ij Pogon. Včeraj je napravila mestna policija na Barju pogon na cigane. Preiskala je razne šupe in kozolce, kakor tudi druge temne kote, po katerih se skrivajo sumljivi elementi. Pri pogonu se policija izsledila in aretovala cigana Ivana Levakoviča, rojenega leta 1859, na Studencu pri Postojni. Oddali so ga sodišču.

Ij Kolesar povozil dečka. Danes popoldne je jako hitro vozil s kolesom neki prostak 27. pešpolka (St. kolesa 420) pri cervki Srca Jezusovega; naenkrat pride nasproti neki deček. Oba sta padla: deček pod kolo prostak pa na drugo stran. Deček je dobil lahke poškodbe.

Ij Koncert v restavraciji »Bellevue« bo ob vsakem vremenu Binkoštni ponedeljek. Koncertovala bo »Slovenska Filharmonija«.

Ij Umrli so v Ljubljani: Marija Švelgelj, hči tovarniškega delavca, tri leta in pol. — Josipina Meglič, sirota, 16 mesecev. — Ana Urbanc, šivilja, 81 let.

Ij Na gorenjski progli primanjkuje redno vsako nedeljo in vsak praznik železniških voz. Človeka s plačanim prostorom v kupeju, pobašejo kar molče na hodnik, kjer mora stati do doma.

Včasih in to prav pogosto se tudi dogaja, da stoje popotniki kar zunaj na ploščadi, kar je seveda strogo prepovedano; toda kaj to pomaga, samo da je voznja plačana, kako pa popotniki voznjo prebijejo, je postranska stvar. O Binkoštih bo gotovo zopet primanjkovalo voz, ker nihče ne vpoštevata naših opetovanih glasnih pritožb!

Štajerske novice.

š Pet tednov po poroki zastrupila moža. V Urši pri Gleisdorfu je nagloma umrl 70letni posestnik J. Schöllauf. Umrli je po zavžitju kave, katero mu je dala soproga Ana. Pri preiskavi so našli pri njej arzenik, nakar je priznala, da je zastrupila moža. Schöllauf je bil z mnogo mlajšo ženo poročen šele pet tednov. Kmalu po poroki so bili na dnevnem redu prepiri, ker v zakon Ana Schöllauf ni prinesla nič denarja, dasi je prej pravila, da ima več sto goldinarjev.

š Drugi slučaj kolere v Gradcu. Pri oboleli Mariji Lebinger, svakinji na koleri umrlega poštnega adjunkta Franzkyja so dognali na graškem vseučilišču, da je zbolela na koleri. Graški mestni fizik dr. Eberstaller je ukazal odvesti v opazovališče njeno rodbino, šest oseb, kakor tudi več drugih oseb, ki so prišle v stik z obolelo in z umrlim Franzkyjem.

š Malik obsojen. Včeraj se je končala sodna razprava o tožbi, ki jo je vložil dr. pl. Plachky proti bivšemu državnemu poslancu Maliku, ker mu je očital narodno izdajalstvo. Ptujsko okrajno sodišče je obsodilo Malika na 500 kron denarne globe, oziroma v petdesetdnevni zapor.

Telefonska in brzojavna poročila.

CESARJEVO ZDRAVJE.

Dunaj, 2. junija. (Uradno.) Cesar se je po dohodu na Dunaj jako dobro počutil. Potovanje ga ni prav nič utrudilo. Po trdem spanju, ne da bi se bil katerikoli do jutra prebudil, je cesar vstal ob 4. uri zjutraj, opravil državne posle in dopoldne kljub hladnemu vremenu promeniral v graškem vrtu. Izdajati poročila o cesarjevem zdravju, bi bilo pravzaprav odveč, ker je k sreči zdravje cesarjevo normalno, le nekatere poročila, ki slikajo zdravje cesarjevo manj ugodno, povzročajo, da še izhajajo uradna poročila o cesarjevem zdravju. Danes je cesar sprejel v avdienci nadvojvoda Franca Ferdinanda, Fr. Salvatorja in več dostojanstvenikov.

Dunaj, 2. junija. Cesar je danes sprejel v avdienci zunanjega ministra.

KOLERA V GRADCU.

Gradec, 2. junija. Na znakih kolere obolela sestra na koleri obolelega poštnega uradnika Franckija, ga. Lebinger, se relativno dobro počuti. Zdravniki upajo, da ji ohranijo življenje. Preiskava pri ostalih izoliranih osebah je imela negativni vspeh in bodo dotične osebe skoro gotovo že danes izpuščene. Železniški voz, v katerem se je Francki vozil iz Beneik v Gradec, so šele sedaj dobili v Mariboru ter ga desinficirali.

DVOBOJ MED UDELEŽENCEMA SRBSKEGA CERKVENEGA KONGRESA.

Novi Sad, 2. junija. Dopoldne se je vršil tu dvoboj na sabljo med udeležencema srbskega cerkvenega kongresa Miladinovićem in Pilićem. Pilić je nasprotnikova sablja prebila žile na roki, Miladinović je opraskan po glavi in nosu. Dvoboj se ni vršil v Karlovcih, ker na Hrvaškem označuje zakon dvoboj za navadno hudodelstvo.

OBRAVNAVA PROTI MORILKI BARTUNEK.

Dunaj, 2. junija. V obravnavi proti Mariji Bartunek, ki je obdolžena, da je umorila grbasto šiviljo Marijo Weiss in truplo razkosala, je bil danes soobtoženi njen ljubimec Czerny oproščen. Državni pravdnik je odstopil od obtožbe proti Czernyju. Obsodba Marije Bartunek se proglašuje danes popoldne. Skoro gotovo bo Bartunek obsojena na smrt, dasi ves čas, kljub številnim indicijskim dokazom, trdovratno taji.

CASTRO SE PRIPRAVLJA, DA UDARI Z OBOROŽENO SILO V VENEZUELO.

Lizbona, 2. junija. Portugalska vlada je dobila od Združenih držav poročilo, da se bivši predsednik Venezuele, Castro, nahaja na portugalskem ozemlju. Zatrjuje se, da je pri Tenerifi parnik s topovi in strelivom za Castra, ki je pripravljen v ugodnem trenutku vrniti se v Venezuelo.

KRALJ PETER NA KONGRESU SLOVANSKIH ČASNIKARJEV.

Belgrad, 2. junija. Pripravljalni odbor slovanskega časnikarskega kongre-

sa, ki bo začetkom julija v Belgradu, je obvestil dvorni maršal, da se kralj Peter udeleži otvoritve in da bo povabil člane kongresa na dvor. Tudi bolgarski minister Bobčev je javil, da se udeleži kongresa.

VARNOSTNE ODREDBE ZA SULTANOVO POTOVANJE V ALBANIJO.

Solun, 2. junija. Med ljudstvo je poslanih 100 tajnih policistov; progo Solun—Pristina bo stražilo 5800 vojakov. Pred dvornim vlakom bo vozil vojaški vlak. V Solunu so zaprli dva sumljiva Francoza.

BELGIJSKI LIBERALCI IN SOCIALISTI GROZE.

Bruselj, 2. junija. Včeraj so zborovali liberalci in socialisti, da protestirajo o redovniškem zakonu, ki nakužuje letno 20 milijonov samostanom za bogoslužje in kulturne namene. — Po celi deželi vlada baje grozno razburjenje; grozi se z uporom, če vlada ne umakne postave.

TELEFONSKA ZVEZA MED ANGLEŠKO IN BELGIJO.

Berolin, 2. junija. Belgijska in angleška poštna uprava nameravata uvesti nove telefonske zveze med Angleško in Belgijo.

FRANCOSKI PRAPORŠČAK IZGNAN IZ NEMČIJE.

Pariz, 2. junija. Nemška vlada je izgnala francoskega praporščaka Roberta, ki je obiskal svoje sorodnike, ker ni prosil dovoljenja nemških oblasti.

ŠVEDSKA KRALJICA V FRANCOVIH VARIH.

Francove Vari, 2. junija. Švedska kraljica je došla v Francove vari.

DIAZ ODPOTOVAL V EVROPO.

London, 2. junija. Iz New Yorka se brzojavlja: Bivši mehikanski predsednik Porfirio Diaz se je vsidral včeraj s svojo rodbino v parnik družbe »Hamburg Amerika Line«, s katerim se odpelje v Evropo. Iz verakruških trdnjav so streljali s topovi predsedniku v čast. Parnik se odpelje na Havano, odtod pa na Španko, kjer se Diaz trajno naseli.

TRDNJAVA ZLETELA V ZRAK.

Nikaragua, 2. jun. Trdnjava Lalo ma je iz doslej neznanih vzrokov zletela v zrak. 150 oseb je mrtvih. Sumijo, da je eksplozija posledica zarote, naperjene proti vladi. Podrobnosti o katastrofi še ni.

UMOR MATERE PETIH OTROK.

Peterburg, 2. junija. Katarino Kondirov, mater petero otrok, je iz ljubosumnosti zaklal njen ljubimec.

POGREŠANI ZRAKOPLOV.

Friedrichshafen, 2. junija. Zrakoplov državne zrakoplovne postaje se je odtrgal v višini 4600 metrov od zmajevske ladje in odplul z instrumenti.

ZOPET NEMŠKI ZRAKOPLOV PONE-SREČIL.

Krefeld, 2. junija. Pri poizkušnji vožnji zrakoplova »Guttenberg« je zrakoplov prišel v silen veter. Zrakoplov se je popolnoma sesedel in bo treba zrakoplov nanovo montirati.

OBGLAVLJENI MORILEC.

Heilberstadt, 2. junija. Morilca Beckerja, ki je umoril svojo ženo, svoje otroke in dva vnuka, so danes obglavili.

»KATOLIŠKA BUKVARNA« v Ljubljani

prigovarja za praznik presv. Rešnjega Telesa in njega osmino našim cerkvenim zborom sledeče skladbe:

Kimovec Fran: **Rihar renatus.** Part. 3 K, posamezni glasovi po 40 h. Obsega več raznih napevov, med temi tudi sedem evharističnih himen z latinskimi in slovenskimi besedilom. Te zelo lepo harmonizirane Riharjeve himne izbornu služijo pri štirih postajah med procesijo na praznik presvetega Rešnjega Telesa.

Foerster Anton: **Fange lingua — Tantum ergo** za mešan zbor. Part. 1 K 80 h, glasovi po 50 h.

Mihelčič Alojzij: **Laudes lingua et IV.** hymni ad processionem in festo S. Corporis Christi ad IV. voces inse- quales. Part. 50 h.

Goller Vincenc: **12 Fange lingua** za mešani zbor. Part. 2 K 04 h, pos. glasovi 24 h.

Hladnik Ignacij: **Laudes Eucharisticae.** 5 evharističnih himen. Part. 1 K.

Foerster Anton: **10 evharističnih pesmi** za mešani zbor. Part. in 4 glasovi 3 K 50 h, pos. glasovi 40 h.

Hribar P. Angelik: **Obhajilne pesmi.** Part. in 4 glasovi 3 K 60 h, posamezni glasovi 40 h.

Grum Anton: **Cerkvena pesmarica** za Marijine družbe. I del za štiriglasni moški ali ženski zbor. Part. 2 K.

Foerster Anton: **Cantica sacra I. del.** Drugi popravljeni natis za štiriglasni moški ali ženski zbor. Part. 2 K 40 h.

Chlondowski dr. Anton: **Tantum ergo** za trigrasni moški ali ženski zbor z orglami. Part. 50 h, pos. glasovi 40 h.

Vse te navedene kakor tudi druge toliški Bukvarni« v Ljubljani.

Silvin Sardenko: **Slovenska apostola.** Zgodovinska igra v petih dejanjih. Ob-1025letnici Metodove smrti (885 do 1910). V Ljubljani 1910. Izdalo »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda«.

Založila »Katoliška Bukvarna«. Str. 70. Cena 1 K 20 h. Bliža se zopet god slovenskih blagovestnikov sv. bratov Cirila in Metoda, ki sta prva jela širiti med Slovani katoličanstvo ter kulturo in omiko ter toliko storila za versko in narodnostno probujo slovanstva. Kako moremo pač pomembneje in dostojneje slaviti ta za slovanstvo tako velik praznik, kakor če predočimo našemu ljudstvu delovanje sv. bratov na naših odrih. — »Dom in Svet« 1. 1910 piše o tej igri sledeče: Sardenkova zgodovinska igra nam predočuje tipične prizore iz onega velikega časa, ko sta slovanska apostola, boreč se s poganstvom, z razkolništvom in narodnostnimi nasprotji, privedla Slovane do katoliške vere. Velika zasluga Sardenkova je ta, da pojmuje kulturno delo Cirilovo in Metodovo mnogo bolje, nego se godi dandanes, ko mora njuno častljivo ime služiti često stremljenju, ki so čisto nasprotna zgodovinskemu delu svetih bratov. Pisatelj najprej kratko označi dobo, v kateri se vrši igra, in razne verske in politične nazore, ki so živeli tedaj v Panoncih. Dejanje je prav mojstrsko razprijeno. Sveta brata prideta ravno vsled tega do popolne veljave, ker pisatelj pokaže na odru samo velik vpliv, ki izhaja od njunih oseb. Gledalec vidi zgodbo Trudopolkove rodbine, a v svetlobi, ki prihaja od solca svetih bratov. Jezik je jako lep, kratek, krepak. Igra je prav primerna za naše društvene odre in se bo lahko predstavljala tudi ob bolj skromnih tehniških sredstvih, ker obsega samo moške vloge in je prizorišče le dvoje: v Trudopolkovi sobi in pred njegovo hišo. Zato upamo, da bo moč čestokrat gledati Sardenkovo igro na naših odrih.

Globoko zasnovani roman. Najnovejši zvezek »Leposlovne knjižnice« nudi krasen Dickensov roman »Povest o dveh mestih«, ki zavzema v slovstvu vseh narodov eno najodličnejših mest. Saj se pisatelj po pravici prišteva med največje romanopisce vseh vekov, in ravno »Povest o dveh mestih« kaže vse vrline njegovega globekega duha. Roman je pravzaprav tragedija francoske revolucije; Dickens nam v njem z mojstrsko roko slika vzroke, nastanek in bistvo tega velikega zgodovinskega prevrata. Ne ošabnosti in nasilstev aristokracije, ne podivjanosti in slepote Jakobinstva ni nobeden tako živo, verno in s takim sarkazmom ter duhovitostjo opisal kakor Dickens. Sredi tega divjega meteža najhujših strasti pa zvene strune najnežnejše milobe požrtvovalnosti, zvestobe in velikodušnosti, ki omiljuje temno sliko onih silovitih časov. In kar se tiče značajev v Dickensovi povesti, bi ostrejšje risanih in markantnejših težko drugod zasledil v celem svetovnem slovstvu. Dickensov roman razširi bralcu duševno obzorje kakor malokateri drugi, ga uči umevati zgodovino in blaži duha ter povzdiguje v heroizmu ljubezni ter prijateljstva, ki ga pravzaprav ta povest — ki bi se tudi lahko velika pesem imenovala — opeva. Kdor bo po tej knjigi segel, temu se bo srce široko odprlo za vse plemenito in dobro. Slovenci smemo na prevod Dickensove »Povesti o dveh mestih« biti ponosni, ker smo s tem zopet nov biser svetovne literature vpletli med tisto malo dragocenih stvari, ki jih imamo predstavljene. Vsak omikanec si bo zato ta zvezek »Leposlovne knjižnice« gotovo rad nabavil in z njim obogatil svojo knjižnico. Knjiga je izšla v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani in velja broširana 5 K 50 vin., elegantno vezana 6 K 50 vin.

Kupujte le vžigalice: »U korist obmejnim Slovincem«

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306*2m, sred. zračni tlak 736*0 mm

Dni	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
1	9. zveč.	738.5	16.0	sl. vzh.	oblačno	
2	7. zjutr.	741.2	15.0	sl. jvzh.	oblačno	15.0
	2. pop.	741.8	19.1	sr. jvzh.		

Srednja včerašnja temp. 17.1° norm. 16.1°